

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U001912

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 25-05-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Брах Юлія Василівна

2. Yuliia V. Brakh

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0006-7938-2321

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Дата захисту: 15-06-2026

Спеціальність за освітою: Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 00000000

Місцезнаходження: -----, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 13285

Повне найменування юридичної особи: Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Код за ЄДРПОУ: 31035253

Місцезнаходження: вул. Остроградського, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Код за ЄДРПОУ: 31035253

Місцезнаходження: вул. Остроградського, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.09.95

Тема дисертації:

1. Педагогічні ідеї та організаційно-управлінський досвід діяльності А. Каришина (1912–1987 рр.)
2. Pedagogical Ideas and Organizational and Managerial Experience of A. Karyshyn (1912–1987)

Реферат/анотація:

1. Дисертація присвячена цілісному теоретичному аналізу педагогічних ідей та організаційно-управлінського досвіду діяльності А. Каришина, обґрунтуванню перспективних напрямів використання досвіду діяльності вченого у сучасних умовах. Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає в тому, що вперше: здійснено цілісний аналіз педагогічних ідей та організаційно-управлінського досвіду А. Каришина; - схарактеризовано ступінь наукової розробки проблеми (виокремлено п'ять напрямів: 1) нормативно-правовий; 2) науково-теоретичний; 3) архівний; 4) біографічно-мемуарний; 5) практико-зорієнтований) та загальну методика дослідження; п проаналізовано розвиток освіти та педагогічної думки в Україні у XX столітті крізь призму діяльності Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, визначено внесок А. Каришина у процес становлення й розвитку університету як провідного закладу вищої педагогічної освіти; п виявлено соціально-педагогічні передумови (революційні події 1905–1907

пр., Перша світова війна та жовтневий переворот 1917 р.; національно-демократична революція (1917–1921) в Україні; встановлення радянської влади та радянізація українського суспільства; Друга світова війна (1939–1945); період «хрущовської відлиги») формування й розвитку педагогічних ідей А. Каришина та з'ясовано ключові чинники (сім'я та родинне виховання; соціальне середовище сільської громади; студентське оточення та викладацький колектив Полтавського педагогічного інституту; власна самоосвіта та наукова самовідданість) становлення його педагогічного світогляду; виокремлено основні етапи й напрями організаційно-управлінської діяльності вченого (I етап – пошуково-світоглядний (1912–1932); II етап – науково-педагогічний (1932–1945); III етап – організаційно-управлінський (1945–1970); IV етап – дослідницько-узагальнювальний (1970–1987) та систематизовано педагогічні ідеї А. Каришина щодо організації освітнього процесу (перша група – науково-дослідницькі ідеї – охоплює ідеї, пов'язані з організацією наукової діяльності та підготовкою дослідницьких кадрів; друга група – дидактичні ідеї – об'єднує ідеї, що стосуються безпосередньої організації навчального процесу у вищій педагогічній школі; третя група – виховні ідеї – представлена ідеями, спрямованими на всебічний розвиток особистості майбутнього педагога); обґрунтовано перспективні напрями (науково-дослідницький; гуманістично-виховний; екологічно-просвітницький) актуалізації педагогічної спадщини та використання організаційно-управлінського досвіду А. Каришина у сучасних умовах; уточнено: біографічні дані А. Каришина (матеріали щодо родинного виховання, зміст наукової, викладацької та організаційно-управлінської діяльності тощо); подальшого розвитку набули: наукові положення щодо розвитку вищої педагогічної освіти на Полтавщині як осередку формування науковопедагогічних традицій, а також інтеграції дослідницької, навчальної й виховної діяльності у вищій школі як цілісної системи підготовки майбутніх учителів у повоєнний період та другій половині XX століття.; уведено до наукового обігу: маловідомі та невідомі архівні матеріали й документи (78 найменувань), пов'язані з життям і організаційно-управлінською діяльністю А. Каришина. Практичне значення результатів дослідження визначається можливістю використання його результатів для збагачення й уточнення історико-педагогічного знання про розвиток вітчизняної освіти та педагогічної думки XX століття. Із цією метою на основі отриманих результатів дослідження розроблено авторський спецкурс «Актуалізація педагогічних ідей А. Каришина та шляхи її використання в сучасних умовах», зміст якого може бути використаний для доповнення варіативних складників освітніх програм підготовки педагогічних і управлінських кадрів у педагогічних закладах вищої освіти.

2. The dissertation provides a comprehensive theoretical analysis of A. Karyshyn's pedagogical ideas and organizational-managerial experience, substantiating promising directions for implementing the scientist's professional legacy in contemporary conditions. The scientific novelty of the obtained research results lies in the fact that, for the first time: a comprehensive analysis of A. Karyshyn's pedagogical ideas and organizational-managerial experience has been conducted; the degree of scientific development of the problem has been characterized (identifying five key areas: 1) regulatory and legal; 2) scientific-theoretical; 3) archival; 4) biographical and memoir-based; 5) practice-oriented) and general research methodology; the development of education and pedagogical thought in Ukraine during the 20th century has been analyzed through the prism of the activity of V. G. Korolenko Poltava National Pedagogical University; A. Karyshyn's contribution to the establishment and development of the university as a leading institution of higher pedagogical education has been determined; socio-pedagogical preconditions for the formation and development of A. Karyshyn's pedagogical ideas have been identified (the revolutionary events of 1905–1907, World War I, and the October Coup of 1917; the National Democratic Revolution (1917–1921) in Ukraine; the establishment of Soviet power and the Sovietization of Ukrainian society; World War II (1939–1945); and the Khrushchev Thaw period), and key factors in the shaping of his pedagogical worldview have been clarified (family and domestic upbringing; the social environment of the rural community; the student milieu and the teaching staff of the Poltava Pedagogical Institute; personal self-education and scientific dedication); the main stages and directions of the scientist's organizational-managerial activity have been distinguished: Stage I – Search-Worldview (1912–1932); Stage II – Scientific-Pedagogical (1932–1945); Stage III – Organizational-Managerial (1945–1970); Stage IV – Research-Generalizing (1970–1987); and A. Karyshyn's pedagogical ideas regarding the organization of the educational process have been systematized: the first group –

research-scientific ideas – encompasses ideas related to the organization of scientific activity and the training of research personnel; the second group – didactic ideas – combines ideas concerning the direct organization of the learning process in higher pedagogical schools; the third group – educational ideas – is represented by ideas aimed at the comprehensive development of the future educator's personality; promising directions (research-scientific; humanistic-educational; ecological-enlightenment) for the actualization of A. Karyshyn's pedagogical legacy and the utilization of his organizational-managerial experience in contemporary conditions have been substantiated; refined: biographical data of A. Karyshyn (materials regarding family upbringing, the content of scientific, teaching, and organizational-managerial activities, etc.); further developed: scientific tenets regarding the development of higher pedagogical education in the Poltava region as a center for the formation of scientific-pedagogical traditions, as well as the integration of research, teaching, and educational activities in higher education as a holistic system for training future teachers in the post-war period and the second half of the 20th century; introduced into scientific circulation: little-known and previously unknown archival materials and documents (78 items) related to the life and organizational-managerial activity of A. Karyshyn. The practical significance of the research results is determined by the possibility of using its findings to enrich and refine historical-pedagogical knowledge regarding the development of national education and pedagogical thought in the 20th century. To this end, based on the research results, an original special course titled «Actualization of A. Karyshyn's Pedagogical Ideas and Ways of Its Application in Contemporary Conditions» has been developed, the content of which can be used to supplement the variable components of educational programs for training pedagogical and managerial personnel in higher pedagogical education institutions.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Петренко Л., Брах Ю. Соціально-педагогічні передумови формування наукової спадщини А. Каришина. Українська професійна освіта=Ukrainian Professional Education, (15), (2024). С. 33–40.
- 2. Петренко Л., Брах Ю. Ключові чинники становлення науково-педагогічних ідей А. П. Каришина. «Адаптивне управління: теорія і практика» Серія «Педагогіка». Вип. 20 (39), 2025. URL : <https://amtp.org.ua/index.php/journal/article/view/756>
- 3. Брах Ю. Основні етапи та напрями організаційно-управлінської діяльності А. П. Каришина. Витоки педагогічної майстерності. Вип. 36. 2025. С. 22–27.
- 4. Брах Ю. Актуалізація педагогічних ідей та досвіду організаційно-управлінської діяльності А. Каришина в практику сучасної системи освіти України. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми, 2025. № 3. С. 249–258.

Наукова (науково-технічна) продукція: методичні документи

Соціально-економічна спрямованість: удосконалення системи підготовки учителів

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U114718

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Петренко Леся Миколаївна

2. Lesya M. Petrenko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7602-8005

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Код за ЄДРПОУ: 31035253

Місцезнаходження: вул. Остроградського, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Басенко Руслан Олександрович

2. Ruslan O. Basenko

Кваліфікація: к. пед. н., доцент, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9760-6321

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Заклад вищої освіти "Відкритий міжнародний університет розвитку людини "Україна"

Код за ЄДРПОУ: 30373644

Місцезнаходження: вул. Львівська, Київ, 03115, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Фастівець Анна Віталіївна

2. Anna V. Fastivets

Кваліфікація: д.пед.н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 000-0001-6333-5519

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Заклад вищої освіти "Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая"

Код за ЄДРПОУ: 19359117

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 7, Київ, 04025, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ільченко Олена Юріївна

2. Olena Y. Ilchenko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4869-274X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Код за ЄДРПОУ: 31035253

Місцезнаходження: вул. Остроградського, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Даниско Оксана Володимирівна

2. Oksana V. Danysko

Кваліфікація: д.пед.н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4040-562X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Код за ЄДРПОУ: 31035253

Місцезнаходження: вул. Остроградського, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Мокляк Володимир Миколайович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Мокляк Володимир Миколайович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Лобач Катерина Василівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна